

Dk. Tremper Longman, Mungu ni Shujaa, Kikao cha 3, Awamu ya 1: Mungu anapigana na Maadui wa Israeli wa nyama na Damu; Awamu ya 2: Mungu anapigana na Israeli

© 2024 Tremper Longman na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Tremper Longman katika mafundisho yake juu ya Mungu ni Shujaa. Hiki ni kipindi cha 3, Awamu ya 1: Mungu Anapigana na Mwili na Maadui wa Damu wa Israeli; Awamu ya 2: Mungu anapigana na Israeli.

Kwa hivyo, baada ya kuchunguza kile ambacho Agano la Kale inatuambia kuhusu kile kilichotokea kabla, wakati, na baada ya vita, yote mawili yalitufunulia asili ya kidini ya vita katika Agano la Kale, na pia ilitupa fursa ya kuchukua maono, angalau, katika vita fulani ambavyo ningeweka chini ya kile ninachokiita awamu ya kwanza, ambayo ni mifano ya vita ambapo Mungu anapigana na maadui wa Israeli wa mwili na damu. Lakini nataka kuangalia mifano michache zaidi sasa na kuanzia mwanzo, ambayo ninamaanisha mwanzoni mwa shughuli ya vita ya Mungu. Na ili kutoa msingi wa hilo, bila shaka, hebu turejee kwenye sura za mwanzo za Mwanzo 1 na 2, ambapo hatuoni dokezo lolote la Mungu kama shujaa, ningependekeza, jambo ambalo linavutia kwa sababu katika Mashariki ya Karibu ya kale, hadithi za uumbaji mara nyingi zilikuwa na mgongano katika moyo wake, ambapo Mungu muumba, iwe ni Marduk wa Babeli au Baali wa Kanaani, angewakilisha miungu ya majini, Yaamam na Yaama ya maji. makundi, ikiwa ni pamoja na Lothan , ambayo kimsingi ni sawa na Kiugariti na Leviathan.

Na uumbaji uliibuka kutokana na mzozo huu. Lakini hupati kidokezo cha mzozo katika Mwanzo 1 na 2. Mungu huchukua uumbaji usio na utaratibu na kuutengeneza kuwa kitu ambacho rafiki yangu John Walton angeita utaratibu wa utendaji, unaoweza kukaliwa, na uliopangwa. Lakini yeye hufanya hivyo zaidi kulingana na mistari ya msanii au mchongaji kuliko shujaa.

Lakini bila shaka, mwishoni mwa Mwanzo 2, ningeeleza hali hiyo kuwa wanadamu, uumbaji wa Mungu, wanaoishi katika upatano na Mungu, kwa upatano na kila mmoja wao, na pia kupatana na uumbaji wenyewe. Lakini bila shaka, basi tunageuka kwenye Mwanzo 3, na tuna sura ya nyoka. Sasa, asili ya nyoka inajadiliwa.

Sitaingia katika hilo. Lakini kwa hakika nyoka ni nguvu mbaya ambayo inatafuta kuwavuta Adamu na Hawa kutoka kwenye utii wao kwa Mungu na kufanikiwa. Kwa hiyo, tulicho nacho katika Mwanzo 3 ni kuanzishwa kwa dhambi, kama Paulo atakavyotuambia baadaye katika Warumi 5:12 na kufuatia.

Na matokeo yake ni aina mpya ya machafuko, machafuko. Na hivyo, una Mungu kuhukumu Adamu na Hawa, lakini pia kuwapa ishara ya neema kwa namna ya mavazi. Na kisha mwisho wa sura, tunapata aina ya kwanza ya mtazamo wa Mungu kama shujaa ambaye anaamuru jeshi la kiroho inaposema, mistari ya 23 na 24, Kwa hiyo Makerubi ni takwimu za kuvutia.

Hapo awali nilizungumza kuhusu jinsi Mungu alivyokuwa Mungu wa majeshi, Mungu wa jeshi la mbinguni. Kwa hiyo, malaika ni jeshi lake. Sasa, mara nyingi nitawaelezea Makerubi kwa hadhira ya Marekani kama timu ya sita ya jeshi la mbinguni la Mungu.

Na hapo awali tulizungumza kuhusu jinsi makuhani walivyokuwa walinzi wa utakatifu wa Mungu katika ngazi ya kiroho. Ni malaika na haswa Makerubi walio karibu naye sana. Na kwa hiyo, sasa amewaweka Makerubi katika nafasi ya kulinda lango la bustani ya Edeni.

Tena, kwa mlinganisho na baadaye ambapo Walawi wengine watakuwa mabawabu kwa patakatifu pa patakatifu. Kwa hiyo, hili ndilo dokezo la kwanza kwamba Mungu ni shujaa sasa kwamba dhambi imeingizwa ulimwenguni. Na kama nilivyosema hapo awali tulipokuwa tukifanya uchunguzi wetu na kulenga katika sherehe, kusoma Kutoka 15, mstari wa 3 ni mara ya kwanza kwamba Mungu anaitwa shujaa.

Lakini tunapata madokezo yake hata katika kitabu cha Mwanzo, si tu hapa katika Mwanzo 3, lakini ni dokezo, lakini ni dhahiri hapo katika Mwanzo 14. Mwanzo 14 ni hadithi kuhusu Ibrahimu kuwafuata hawa wafalme wanne wa Mashariki ambao wameingia na kuteka nyara Kanaani na kumteka Lutu. Na hivyo Ibrahimu akakusanya jeshi la watu 318 na kuwafuata.

Ni hadithi ya kuvutia ndani na yenyewe. Natamani tungekuwa na wakati zaidi wa kuitazama. Lakini ninachotaka tuone ni kwamba Ibrahimu anapotoka na kuwashinda hawa wafalme wanne kwa mafanikio na kurejesha nyara na Lutu, ona ni aina gani ya sura hii ya ajabu ya Melkizedeki, mfalme wa Salemu, anapotoka nje na kumsalimu Ibrahimu tena.

Hii inahitaji somo zima ndani na yenyewe. Lakini nataka usikie huyu mfalme wa Salemu anasema nini. Anasema, Abram na abarikiwe na Mungu Aliye Juu Sana, Muumba wa mbingu na nchi; na sifa iwe kwa Mungu Aliye juu, aliyewatia adui zako mkononi mwako.

Wazo hili la Mungu liliwaokoa maadui. Melkizedeki na Ibrahimu wote wanatambua kwamba ingawa Ibrahimu alipigana, ilikuwa ni kwa sababu ya Mungu kwamba waliweza kushinda vita hivi kwa mafanikio. Kwa hiyo, mahali pengine ambapo ningeenda na tunaweza kutazama, tuliangalia kwa ufupi ushindi ambao Mungu alikuwa nao juu ya Wamisri katika Kutoka 14, iliyoathimishwa katika Kutoka 15.

Tutarudi baadaye na kuona kwamba ingawa sasa hivi tunaangazia katika Awamu ya 1 ambapo Mungu anashinda vita dhidi ya maadui wa Israeli wa nyama na damu. Baadaye tunapozungumza juu ya Awamu ya 4 na ya 5 na tunazungumza juu ya kuongezeka na kuongezeka kwa vita ili ielekezwe kwa nguvu na mamlaka ya kiroho, tutaona picha ndogo za vita hivyo vya kiroho ingawa katika Agano la Kale wanadamu hawajaalikwa ndani yake kama walivyo katika Agano Jipya, mahali kama mapigo. Lakini tutashikilia na kurudi na kutazama mapigo kama vita vya Mungu dhidi ya miungu ya Misri kwa nguvu zetu za kiroho.

Lakini kwa sasa, ningependa kuchukua mfano wa pili na kuna rundo zima la mifano ya Awamu ya 1 katika Agano la Kale kwa hivyo ninachagua michache tu kufafanua. Hebu tuangalie Mwanzo 10. Tulizungumza kidogo kuhusu Vita vya Yeriko lakini vita vyote vya ushindi vinahusiana sana na Awamu hii ya 1. Yoshua 10 inaanza, Sasa Adoni- sedeki mfalme wa Yerusalemu alisikia kwamba Yoshua ameutwaa mji wa Ai na kuuangamiza kabisa.

Tutarudi Ai katika Awamu ya 2. Tutaufanyia mji wa Ai na mfalme wake kama alivyoufanyia Yeriko na mfalme wake. Na kwamba watu wa Gibeoni walikuwa wamefanya mapatano ya amani na Israeli na kuwa washirika wao. Sasa hii ni ya kuvutia kuhusiana na kile tulichozungumza hapo awali kuhusu kuuliza kwa Mungu kabla ya kwenda vitani au kabla ya kufanya chochote katika uhusiano na watu katika nchi.

Na kwa hivyo, Yoshua 10 inatukumbusha yale yaliyotokea katika Yoshua 9 ambayo ni baada ya Vita vya Ai kundi la, vizuri ungewaita wanadiplomasia, wanajitokeza juu ya farasi waliochoka na chakula cha zamani na wanasema tumetoka mbali na tungependa kuingia mkataba na wewe. Kwa namna fulani, wanajua tofauti ambayo tuliona katika Kumbukumbu la Torati 20 kati ya jinsi Israeli walivyopaswa kuwatendea watu katika nchi kinyume na watu wa nje ya nchi. Na Yoshua anaingia nao mkataba ingawa kama katika mstari wa 8 anauliza wewe ni nani na unatoka wapi wakasema watumishi wako wametoka nchi ya mbali sana kwa sababu ya sifa za Bwana Mungu wako.

Kwa maana tumesikia habari zake, yote aliyofanya huko Misri, na yote aliyowatendea wafalme wawili wa Waamori. Kwa hiyo, wanamdanganya kuhusu kuwa mbali na Yoshua anaendelea na kuingia katika mapatano haya pamoja nao. Kisha baadaye katika sura hiyo, inamshutumu Yoshua kwa sababu ilisema hakuuliza kwa Bwana. Kwa hiyo hakufanya alichopaswa kufanya, hakuuliza kwa Bwana. Aliingia katika mkataba huu, ilimbidi kuufuata.

Hii itasababisha matatizo baadaye katika historia ya Waisraeli lakini inakuwa ni kisingizio kwa nini Adonizedeki anakusanya pamoja muungano wa majimbo ya jiji la Kanaani. Kwa njia, usuli mdogo tu wa kipindi hiki cha wakati, Kanaani haikuwa nchi iliyoungana bali iliundwa na kundi zima la majimbo ya miji ambayo kila moja lilikuwa

na mtawala wake. Mara nyingi waliitwa wafalme. Lakini sasa akikabili tisho hili la kawaida kutoka kwa Israeli, Adoni- sedeki aweka pamoja mapatano kati ya majiji ya Hebroni, Yarmouth, Akishi, Egloni. Anasema njoo unisaidie kushambulia Gibeoni kwa sababu imefanya amani na Yoshua na Waisraeli.

Hii inawavuta Israeli kwenye vita. Hivi ndivyo vita maarufu ambapo Mungu anarefusha siku inayojadiliwa sana hasa kile kinachoendelea hapa, sio lazima kwa madhumuni yetu kukaa juu ya hilo lakini siku hiyo inarefushwa na inaruhusu Israeli kushinda kabisa majeshi ya Kanaani ya kusini .

Lakini huu ndio mstari ninaotaka kukuvutia wakati wao, yaani, Wakanaani, walipokuwa wakikimbia mbele ya Waisraeli katika njia inayoshuka kutoka Beth-horoni hadi Azeka. Mwenyezi-Mungu akawanyeshea mvua kubwa ya mawe na wengi wao wakafa kwa ile mvua ya mawe kuliko wale waliouawa kwa upanga wa Waisraeli.

Kwa hiyo tena tuna hali hii ambapo Israeli wanahusika katika vita lakini wanatambua kwamba Mungu kwa kurefusha siku na pia kwa kutuma mvua ya mawe ndiye mshindi wa kweli hapa. Anawapa ushindi.

Jambo lingine la kuona katika usomaji wako mwenyewe unaposoma Agano la Kale, ona ni mara ngapi Mungu atatumia nguvu za asili ili, kama aina ya silaha zake ikiwa anatuma dhoruba za mvua ili kusababisha magari ya vita kukwama kwenye matope au chochote. Mungu ndiye aliye mshindi mkuu wa vita hivi.

Kichwa hicho kinapatikana pia katika kitabu cha Waamuzi. Ingawa Waamuzi kwa kawaida ni wahusika wa kutilia shaka sana mojawapo ya mandhari ya kuvutia ya kitabu cha Waamuzi ni jinsi Mungu anavyotoa ushindi hata kupitia watu binafsi wenye dosari kubwa. Wanazidi kuwa mbaya zaidi unapotoka mwanzo kutoka kwa watu kama Othnieli na Ehudi na Debora kisha unafika kwa Samsoni. Samsoni hafanyi lolote jema lakini Mungu bado anamtumia ili kuwashinda Wafilisti.

Lakini nilifikiri ningesoma kama mfano hadithi ya Ehudi ambayo ni fupi na isiyojulikana sana ingawa ni kidogo, kama utaona, giza. Kwa hiyo, hii ni Waamuzi sura ya 3 mstari wa 12 ambapo inasema, tena Waisraeli walifanya maovu machoni pa Bwana. Na kwa sababu walifanya uovu huo, Mwenyezi-Mungu akampa Egloni mfalme wa Moabu mamlaka juu ya Israeli. Kwa hiyo Egloni pengine alifanya uvamizi katika sehemu ya kusini ya Israeli kuchukua juu ya Yeriko. Jina Egloni, kwa njia, linamaanisha ndama aliyenona. Hiyo labda inacheza kwenye hadithi.

Akiwafanya Waamoni na Waamaleki wajiunge naye, Egloni akaja na kuwashambulia Waisraeli na kuumiliki mji wa Mitende. Waisraeli walikuwa chini ya Egloni mfalme wa Moabu kwa miaka 18. Tena, Waisraeli walimlilia Mwenyezi-Mungu, naye akawapa

mwokozi, Ehudi, mwana wa Gera, Mbenyamini. Waisraeli walimtuma na zawadi kwa Egloni mfalme wa Moabu.

Basi Ehudi alikuwa ametengeneza upanga wenye makali kuwili kama urefu wa dhira moja, akaufunga kwenye paja lake la kuume chini ya mavazi yake. Akampa Egloni mfalme wa Moabu zawadi, ambaye alikuwa mtu mnene sana. Tulia tu hapa, unaweza kukumbuka nilichosema kuhusu maelezo ya kimwili kuwa machache sana.

Inapokuwa hapo, inahusiana na hadithi kwa njia ya kubainisha mtu fulani au kushiriki katika hadithi. Hapa kwa kuielezea kama ya mkono wa kushoto ambayo si ya kawaida sana kwa watu wa Mashariki ya Karibu ya kale na kwa hakika baadaye pia zamani .

Ninamaanisha neno la Kirumi, neno la Kilatini kwa mkono wa kushoto ni mbaya.

Nadhani tunaambiwa jinsi alivyovuka usalama. Usalama sio vile ulivyokuwa, ulivyo leo. Kwa hivyo, labda alichunguzwa kwani kila mtu ana mkono wa kulia kwenye paja lake la kushoto, sio kwenye paja lake la kulia. Kwa hiyo, aliweza kuingia ili kuua, kama tutakavyoona.

Kwa hiyo, baada ya Ehudi kutoa zawadi, akawaruhusu wale waliokuwa wameichukua waende zao. Lakini alipofika kwenye sanamu za mawe karibu na Gilgali, yeye mwenyewe akarudi Egloni na kusema, Ee mfalme, nina ujumbe wa siri kwa ajili yako. Mfalme akawaambia watumishi wake tuacheni na wote wakaondoka. Uvumi unazingira kwa nini Egloni angemwacha Ehudi aende. Baadhi ya wasomi wanafikiri anasikia mwaliko wa kusema mabadilishano ya kimapenzi na Ehud ndiyo maana wanamkuta kwenye eneo la bafu.

Ehudi akamwendea alipokuwa ameketi peke yake katika chumba cha juu na akasema nina ujumbe kutoka kwa Mungu kwa ajili yako. Na mfalme akainuka kutoka kiti chake. Ehudi alinyoosha mkono wake wa kushoto, akauchomoa upanga kutoka kwenye paja lake la kulia, na kuutumbukiza ndani ya tumbo la mfalme hata mpini wake ukazama ndani baada ya ubapa na matumbo yake kutoka. Ehudi hakuuchomoa upanga na mafuta yalifunika juu yake.

Kisha Ehudi akatoka nje hadi ukumbini, akaifunga milango ya chumba cha juu nyuma yake na kuifunga kwa kufuli. Baada ya kuondoka, watumishi walifika na kukuta milango ya chumba cha juu imefungwa, akasema lazima ajisaidie kwenye chumba cha ndani cha jumba hilo, walisubiri hadi kupata aibu, lakini hakufungua milango ya chumba hicho, wakachukua ufunguo na kufungua. Hapo wakamwona bwana wao akianguka chini akiwa amekufa.

Wakati wanangoja Ehudi akaondoka. Akapita karibu na sanamu za mawe, akakimbilia Seira . Alipofika huko akapiga tarumbeta katika nchi ya vilima ya Efraimu na Waisraeli wakashuka pamoja naye kutoka kwenye milima pamoja naye akiwaongoza.

Nifuateni, aliamuru, kwa kuwa Bwana amewatia Moabu, adui yenu, mikononi mwenu. Kwa hiyo wakamfuata chini na kumiliki vivuko vya Yordani vilivyoelekea

Moabu. Hawakuruhusu mtu yeyote kuvuka wakati huo. Wakawaua Wamoabu wapatao 10,000 waliokuwa na nguvu na nguvu. Hakuna hata mmoja aliyetoroka. Siku hiyo Moabu iliwekwa chini ya Israeli na nchi ikawa na amani kwa miaka 80.

Kwa hiyo tena, sisitiza neno hili kwa kuwa Bwana amemtia Moabu adui yako mikononi mwako. Sasa Mungu kama shujaa kwa kiasi fulani ametiishwa katika nyingi za hadithi hizi kwa kiasi fulani, ningepinga, kwa sababu katika kipindi hiki cha wakati kitabu cha Waamuzi kinaeleza watu waliopotoka kiadili. Wamegawanyika kisiasa na wamechanganyikiwa kiroho lakini bado Mungu ndiye anayetoa ushindi huu wakati wa Waamuzi.

Mfano mmoja zaidi kutoka 2 Samweli 5:13 au 17 na kufuata na tena tunaweza kuzidisha mifano lakini nilitaka kuchagua kitu kutoka kwa idadi ya vipindi tofauti vya wakati. Huyu ni Daudi na inasema, Wafilisti waliposikia kwamba Daudi ametiwa mafuta kuwa mfalme juu ya Israeli walipanda kwa nguvu zote kumtafuta. Lakini Daudi akasikia habari zake, akashuka mpaka ngomeni. Basi Wafilisti walikuwa wamekuja na kuenea katika bonde la Refaimu. Basi Daudi akauliza kwa Bwana, Je! niende nikawapiga Wafilisti? Je, utawakabidhi mikononi mwangu? Nenda, kwa maana hakika nitawatia Wafilisti mikononi mwako. Kwa hiyo, Daudi akaenda Baal-perasimu na huko akawashinda. Alisema, kama maji yanavyobubujika, Bwana amewafurikia adui zangu mbele yangu. Kwa hiyo mahali hapo pakaitwa Baal-perasimu. Wafilisti wakaziacha sanamu zao huko na Daudi na watu wake wakazichukua.

Kwa mara nyingine tena Wafilisti wakaja na kuenea katika bonde la Refaimu. Basi Daudi akauliza kwa Bwana, naye akajibu, usiende moja kwa moja, bali zunguka nyuma yao na uwashambulie mbele ya miti ya mierebi. Mara tu unaposikia sauti za kuandamana katika vilele vya miti ya mierebi, nenda haraka kwa sababu hiyo itamaanisha kuwa Bwana ametoka mbele yako ili kulipiga jeshi la Wafilisti.

Kwa hiyo, Daudi akafanya kama Bwana alivyomwamuru, naye akawapiga Wafilisti kutoka Gibeoni mpaka Gezeri. Kwa hivyo, subiri hadi usikie mlio wa mti wa mpapai kwa sababu hiyo inamaanisha jeshi la mbinguni litaingia mbele yako na ndipo utashinda ushindi.

Kwa hiyo tena, Awamu ya 1 Mungu anapigana na maadui wa damu na nyama wa Israeli na kuna mifano isiyohesabika ya hili.

Lakini pia kuna mifano, sio mingi, lakini bado kuna mifano ya kile ninachoita Awamu ya 2 ambayo ni Mungu anapigana na Israeli. Sawa, kwa hivyo ni mifano gani hiyo. Hebu tuanze na ushindi huo tena na tuone kwamba mara tu baada ya vita vya Yeriko vinakuja vita vya Ai. Sasa eneo la Ai ni upande wa magharibi wa Yeriko, kimsingi kile kinachotokea katika harakati ya kwanza kuingia katika nchi ya ahadi. Kwa hiyo Yeriko

na sasa Ai na kuelewa hadithi hii unapaswa pia kujua maana ya Ai katika Kiebrania. Inamaanisha kutupa, kuwaambia, uharibifu. Inavyoonekana, sio jiji kubwa. Hilo ni muhimu kwa sababu wameshinda tu jiji la Yeriko lenye kuta. Mungu ameshinda ushindi huo. Wamezunguka jiji. Siku ya 7 wanaizunguka mara 7. Wanapiga tarumbeta zinazotangaza kuja kwa Mungu na kuta zinaanguka. Wanachukua jiji.

Sasa wanapanda hadi Ai, jiji la dambo na Yoshua halipeleki jeshi lote. Yeye hafikirii anahitaji. Anatuma tu kikosi kidogo na kinachotokea wanashindwa. Wanarudi na Yoshua yuko ndani yake kwa huzuni na kushangaa na kusema, Mungu kwa nini hii ilitokea? Mungu anasema ilitokea kwa sababu ulikiuka kanuni za vita. Kumbuka kwamba huwezi kuchukua nyara kwa faida yako mwenyewe, kwa faida yako mwenyewe.

A s inatokea kwamba tunajifunza kupitia kura kwamba mtu aitwaye Akani alikuwa amechukua baadhi ya nyara na kuzika katika hema yake. Kwa sababu ya ukiukaji huo, Mungu hangeruhusu Waisraeli washinde vita. Walishindwa vita. Kwa hiyo, baada ya Akani kufukuzwa na kuuawa na kuzikwa. Wanaliita bonde, bonde la Akori, bonde la taabu. Kisha wanapanda tena Ai na wanashinda vita hivyo tena mfano wa kwa sababu ya kutotii Mungu anapigana na Israeli.

Mfano wa pili unakuja baadaye kidogo wakati wa ujana wa Samweli katika sura za kwanza za kitabu cha 1 Samweli 4 na 5. Kwa hiyo wakati huu, Eli ndiye mwamuzi. Eli ana wana wawili waovu, Hofni na Finehasi, wanaoongoza jeshi. Wanaenda kupigana na Wafilisti.

Wanaingia kwenye vita na wanashindwa na tayari tunajua watu hawa ni waovu. Wanachukua nyama inayotolewa kwa ajili ya dhabihu. Wanalala na wanawake wanaofanya kazi kwenye Maskani. Hawa ni wanaume wabaya. Lakini wanakuna vichwa vyao na wanakwenda, oh tumesahau Sanduku la Agano ambalo ni dalili ya jinsi walivyo kiroho. Lakini pia, tunapata dalili kwamba hawafanyi hivi kwa imani na imani bali namna ya kufikiri tuliisahau hiyo silaha, hiyo msingi wa nguvu kwa hiyo tunahitaji kuileta ili tuwashinde Wafilisti.

Kwa hiyo, wanalitwaa Sanduku na ingawa Sanduku liko pale kwa sababu ya dhambi zao, Mungu anaruhusu Israeli wapoteze na Sanduku linabebwa hadi kwenye mji wa Wafilisti ambako linawekwa kwenye hekalu pamoja na Dagoni, mungu wao mkuu. Ni kana kwamba labda Dagoni amepata ushindi dhidi ya Yahweh. Mara nyingi hii ndiyo njia ambayo watu wa kale wa Mashariki ya Karibu walifikiri, angalau washirikina miongoni mwao, kwamba mungu wetu ana nguvu kuliko mungu wenu na aliweza kumshinda mungu wenu.

Lakini bila shaka, hadithi inaendelea kusema, siku iliyofuata wanakuja hekaluni na sanamu ya Dagoni inainama usoni mbele za BWANA. Wanamrudisha juu na kisha

tena, wakati huu kichwa na mikono imevunjwa na kwamba pamoja na ugonjwa unaoenea katika miji huwafanya watambue kwamba Wafilisti waliwashinda Israeli si kwa sababu Yehova alikuwa dhaifu bali kwa sababu Israeli walikuwa na dhambi. Kwa hiyo, wanarudisha Sanduku tena lakini tena.

Mfano wa pili wa ukweli kwamba si kama Mungu atapigana na Israeli tena Yoshua 5, je wewe uko upande wetu au uko upande wa adui zetu? Hapana, wala mimi si mungu wako ambaye atatenda kwa utashi wako.

Kwa hivyo sasa mfano wa tatu ndio wa kushangaza zaidi na tunazungumza hapa juu ya kushindwa kwa Wababeli kwa Yerusalemu mnamo 586 KK ambayo huanzisha uhamisho. Kwa hivyo, Mungu alikuwa akiwaonya watu wa Mungu kwa miaka mingi kwamba walihitaji kutubu au kwamba Angewaacha, na Angeliacha hekalu.

Tunapata picha ya kuachwa kwa hekalu katika Ezekieli 9-11 utukufu wa Mungu unapoinuka na makerubi kukutana naye katika ua. Kisha anaanza kusonga Mashariki na mara ya mwisho unapomwona Mungu ni juu ya Mlima wa Mizeituni akiwa analiacha hekalu kwa maandalizi ya kushindwa kwa Yerusalemu.

Pengine tungeweza kusoma idadi nzima ya maandiko ili kufafanua jambo hili, lakini nataka kugeukia kitabu cha Maombolezo. Sasa Maombolezo yaliandikwa kwa kujibu uharibifu wa Yerusalemu na uharibifu wa hekalu. Ni kitabu cha kuvutia ambacho mara nyingi hupuuza kwa sababu ni kifupi na kimewekwa katika Biblia za Kiingereza kati ya vitabu vikubwa vya Yeremia na Ezekieli.

Lakini Maombolezo ni mashairi matano tofauti kila moja likiimboleza uharibifu wa Yerusalemu na Wababiloni. Sitaingia katika maelezo yote lakini inavutia kwa mtazamo wa kifasihi kwa sababu ukiona sura nne kati ya hizo zina mistari 22. Sura ya kati ina aya 66 ambazo bila shaka zimegawanyika kwa 22 mara tatu. Ukisoma kwa Kiebrania na kujua kuwa lugha ya Kiebrania ina herufi 22 katika alfabeti yake. Kila sura ni namna ya akrostiki ambayo inaandika shairi linaloanza na ubeti unaoanza na Alefu ambayo ni herufi ya kwanza ya alfabeti ya Kiebrania, kisha Beit, kisha Gimel, kisha Dalet hadi Tav .

Kwa hiyo hilo hutokea katika sura ya kwanza, kisha sura ya pili. Kisha sura ya tatu ina 66. Kwa hiyo aya tatu za kwanza zinaanza na Alefu mistari mitatu inayofuata inaanza na Beit hadi kwenye Tav . Kisha sura ya nne, mistari 22 ikirudi kwenye muundo wa sura ya 1 na 2.

Kisha sura ya tano ina aya 22 lakini sio akrostiki. Kwa kweli ni ustadi kabisa kwa sababu akrostiki, moja ya madhumuni yake pengine ni kuonyesha utaratibu lakini kitabu cha Maombolezo kinaisha si kwa kurejeshwa kwa kila kitu bali kwa mshairi kuendelea kumwita Mungu awarudishe isipokuwa anasema umetusahau milele.

Kwa hivyo, akrostiki inavunjika mwishoni kabisa nataka kusoma sehemu kutoka sura ya pili. Kwa hiyo, Maombolezo sura ya 2 inasema, Jinsi Bwana amemfunika binti Sayuni kwa wingu la hasira yake. Ameitupa chini fahari ya Israeli kutoka mbinguni hadi duniani. Hakukumbuka kiti cha miguu yake katika siku ya hasira yake. Bila huruma, Mwenyezi-Mungu ameyameza makao yote ya Yakobo. Katika ghadhabu yake amezibomoa ngome za binti Yuda. Ameushusha ufalme wake na wakuu wake chini kwa aibu. Kwa hasira kali amekata kila pembe ya Israeli. Ameuondoa mkono Wake wa kulia wakati wa kumkaribia adui. Ameunguza ndani ya Yakobo kama mwali wa moto unaoteketeza kila kitu kinachoizunguka. Kama adui amekunga upinde wake. Mkono wake wa kulia uko tayari. Kama adui, Amewaua wote wanaopendeza macho. Amemwaga ghadhabu yake kama moto juu ya hema ya binti Sayuni. Bwana ni kama adui. Amemeza Israeli Amemeza majumba yake yote na kuziharibu ngome zake

Na Maombolezo 2 yanaendelea kwa njia hii kueleza Mungu akija dhidi ya Yerusalemu kama adui. Tena nikionyesha kile ninachokiita Awamu ya 2 Wakati Israeli inapoasi Mungu huja dhidi yao kama shujaa.

Tulizungumza hapo awali kuhusu kitabu cha Kumbukumbu la Torati kuwa maandishi ya kufanya upya agano na tulizungumza kuhusu jinsi sheria ilivyochukua nafasi muhimu katika agano la mkataba. Naam, katika mapatano na vilevile katika maagano ya Biblia, sheria inafuatwa na baraka na laana. Ukutii sheria baraka zifuatazo zitatokea kwako. Ukiasi sheria basi laana hizi zitakujia.

Na Kumbukumbu la Torati 28 ni mfano wa orodha ya baraka na laana kama ilivyo Kumbukumbu la Torati 27. Lakini nataka uone jinsi baadhi ya baraka na laana hizi zinavyohusiana na vita. Kwa hiyo, Kumbukumbu la Torati 28 mstari wa 7 unasema Mkinitii Bwana atawajalia adui wainukao juu yenu watashindwa mbele yenu. Watakuja kutoka upande mmoja lakini watakukimbia kwa njia saba. Ijapokuwa mstari wa 15 unabadilisha laana, Inasema hata hivyo usipomtii Bwana, Mungu wako, usiyashike kwa bidii maagizo yake yote na amri zake ninazokupa leo, laana hizi zote zitakujilia na kukupata. Ikiwa ni pamoja na katika mstari wa 25, Bwana atakufanya ushindwe mbele ya adui zako. Mtawajia kutoka upande mmoja lakini mtawakimbia kwa njia saba. Nanyi mtakuwa kitu cha kutisha. Mizoga yenu itakuwa chakula cha ndege na wanyama wa porini na hapatakuwa na mtu wa kuwatisha.

Na inaendelea na kuendelea kwa njia hiyo ikiwaonya watu wa Mungu juu ya hukumu ambayo ingewajia ikiwa wangeasi sheria. Na tena, kumbuka jinsi manabii wangewaonya watu kuhusu hukumu inayokuja. Hasa nabii kama Yeremia ni mjuzi wa kina katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati, na anachofanya kimsingi ni kuwakumbusha kile ambacho Mungu alikuwa amewaambia kwamba isipokuwa watatubu kwamba wangeadhibiwa.

Ndio maana huwa ninawaita manabii wanasheria wa agano. Israeli wanapovunja sheria Mungu huwatumana manabii wake kuwasilisha kesi dhidi yao na kuwaonya watubu.

Sawa kwa hivyo tumeangalia Awamu ya 1, Mungu anapigana na maadui wa Israeli wa nyama na damu. Tumemaliza Awamu ya 2 Mungu anapigana na Israeli. Tutaona kwamba hii sio awamu ya mwisho katika Agano la Kale. Sasa tutaelekeza mawazo yetu kwenye Awamu ya 3 ambayo ni kuangalia jinsi baadhi ya manabii wa baadaye watazungumza kuhusu jinsi Mungu atakavyokuja kama shujaa kuwaokoa kutoka kwa watesi wao.

Huyu ni Dk. Tremper Longman katika mafundisho yake juu ya Mungu ni Shujaa. Hiki ni kipindi cha 3, Awamu ya 1: Mungu Anapigana na Mwili na Maadui wa Damu wa Israeli; Awamu ya 2: Mungu anapigana na Israeli.